

MT MAJORIAN

MT MAJORIAN, Hilmar Reksten, Bergen

REISERUTE

<i>Rotterdam</i>	<i>13. mai, 1954</i>	<i>Singapore</i>	<i>10. juli</i>
<i>Punta Cardon, Venezuela</i>	<i>28. mai</i>	<i>Mena al Ahmadi, Kuwait</i>	<i>28. juli</i>
<i>Panama kanal</i>	<i>31. mai</i>	<i>Rotterdam, Holland</i>	<i>22. august</i>
<i>Honolulu, Hawaii</i>	<i>18. juni</i>	<i>Mena al Ahmadi, Kuwait</i>	<i>24. september</i>
		<i>Rotterdam, Holland</i>	<i>19. oktober, avmønstring</i>

VERDEN RUNDT PÅ 100 DØGN

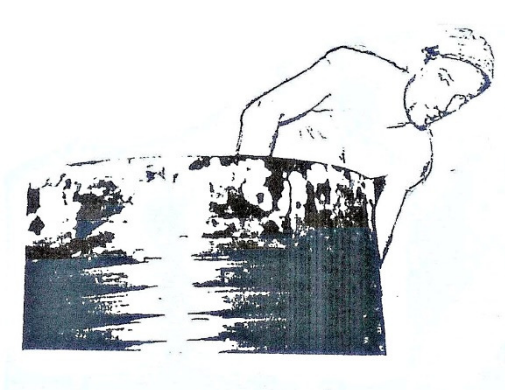
Denne fortelling har ikke noe å gjøre med Jules Verne --. Ikke med romantikk heller. Det finnes verdens omseilinger som rett og slett er kjedelig. Når enn gjør enn slik reise ombord i ett tankfartøy for eksempel. Jeg har gjort dette flere ganger. Første gang i 1954 ombord i **MT MAJORIAN**. Her følger mine opplevelser på skipet og i havner underveis---

Mønstret på 13. mai, i Rotterdam, som motormann. Skuten var bygget i Newcastle i 1951, og dengang det største fartøy i den norske handelsflåte. Forsynt med en 6 sylinder Doxford hovedmotor. Men farten var aldri mer enn 12 knop. Mange saker og ting som ble introdusert senere fantes ikke her. Saker som turbochargers, ferskvannsgenerator, autopilot, tungolje og aircondition. Brukte vindfangere i lugarene for å få frisk luft.

Avgang Rotterdam med komplett mannskap, hvorav fire damer, eller messepiker. En av dem var telegrafist, som hadde ansvar for administrasjon og slappkiste. Samtlige damer var gift med offiserer ombord. Kaptein var Asmund Evjenth, en gammel krigsseiler. Skipet var tørt. Det vil si, ikke alkohol. To flasker Solo på onsdag, og lørdag, that's all!

Etter mitt ønske, ble jeg puttet på 12-4 vakten, sammen med kvarten. En kar på samme alder som meg. Ble bestevenn med han fra første dagen. Hvor skulle vi henne?. Det ble Punta Cardon igjen, i Venezuela. Passet meg bra. Vestover istedenfor østover. Fint å være til sjøs igjen etter 6 uker hjemme. De første døgn litt bris. Fint i vær 17 Mai ute i Atlanteren, .Nationaldagen. Fikk servert festmat og punch. Vi var ikke klar over det, men det var første og siste gang vi maskinfolk fikk smake alkohol, så lenge reisen varte. Det ble bedre i været for hver dag som gikk. Vindstille og blå himmel. Skiftet fra dongery til shorts. Ta oss ett bad i badebassenget. En kasse fra 2 x 2 x 4 meter på akterdekk ved siden av stormbrua. Med seilduk innenfor. I maskin gikk alt som det skulle gå. Ingen problemer. Det er faktisk chiefen som har ansvaret for 12-4 vakten. Men han viste seg sjeldent i maskin. Han hadde sine hobby,s. Knyter Helly Hansen tapeter og bygger skipsmodell.

Nogen døgn før ankomst Venezuela studerte han røken som kom ut i fra skorsten. Dagen etter holdt han på att ta diagrammer på hovedmotor. Vi maskinfolk begynte att bli nervøs. Og det vi var redde for, skjedde!

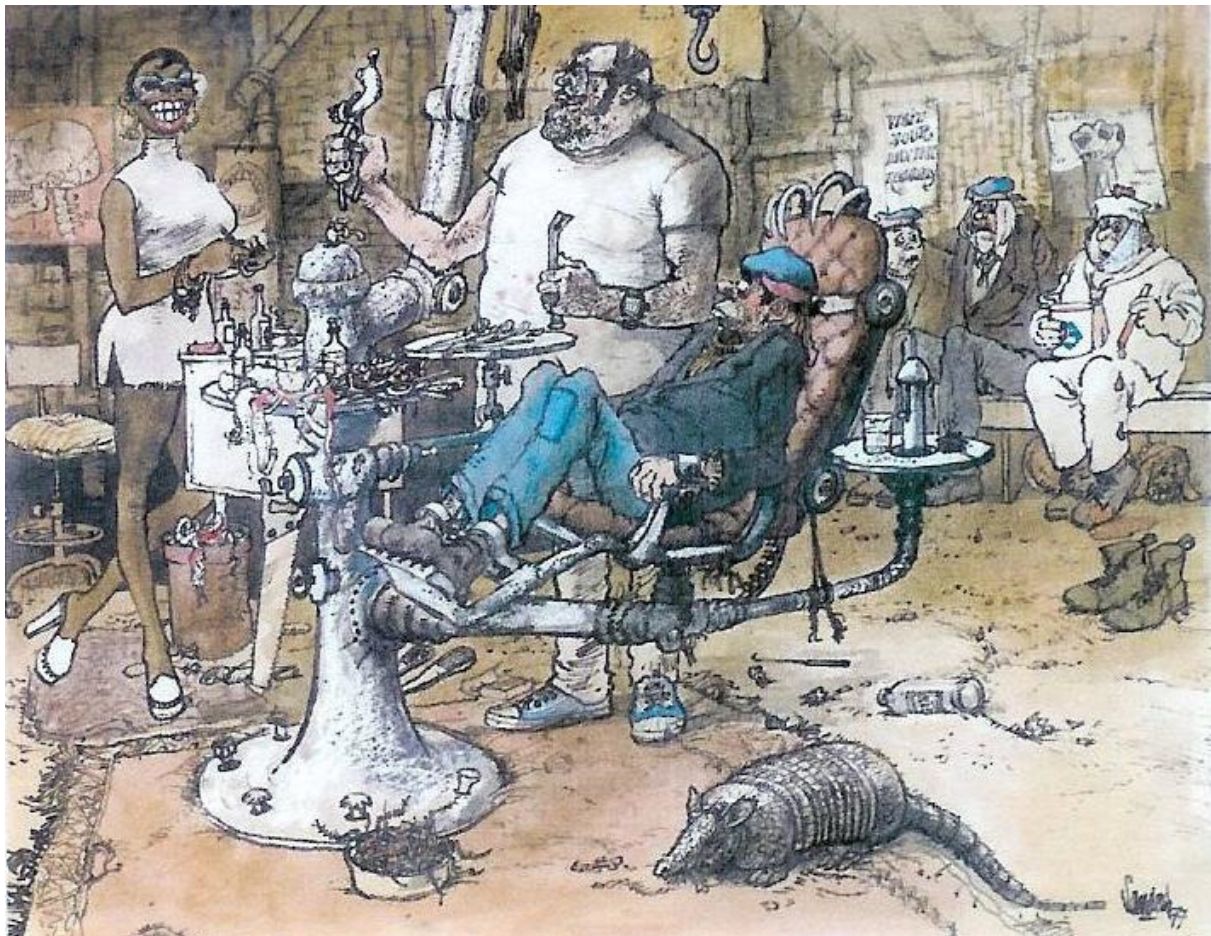
*With bits of strings and paper wound
on little round machines.
We measure round the diagrams
the power it should tell.
The outcome's automatic
but the engine's aw' ta hell*

Ankomst Punta Cardon 28 Mai i 10 tiden på formiddag. Fant fram slegge, nøkler og alt som skulle til for stempelsjau. Denne Doxford er enn bra maskin, men det er 2 stempler i hver sylinder. Dobbelt arbeid. Det ble ikke nogen landgang for oss. Vi fikk se deksfolk gå på land i sine besteklær. De kom tilbake igjen klokken 2 om natten. Ved frokosttiden ble vi nødt att høre på alt skrytet. Da var vi nettopp ferdig med jobben. Det samme var tilfelle med MAJORIAN. Ferdig lastet. Det går fort i Venezuela. Spørte disse deksfolk hvorfor de skulle på land 17 døgn etter avgang Rotterdam. En voksen mann oppfører seg ikke slikt, haha.

What follows? Vet ikke. Enn må jo ha noget att gjøre. Har bestemd meg att bygge skipsmodell. **MAJORIAN** selvfølgelig. Fant enn bra planke i tømmermannssjappa. Skjærte ut skroget på vakten min i maskin. Laget skanseledning av Pilot pakning. Så ble det mangel på material for å fortsette som

skipsbygger. Denne **MAJORIAN** ble sjøsatt i ett tidlig stadium. Haha! Fikk se hvad tømmer'n hold på med. Han fant noen trestriper i sjappen sin. Limet den på veggen i lugaren sin ca. 30 centimeter fra dørken. Under disse striper malte han skottet i fint mahony farger. Resten fikk en fin lysegrønn farge. Og hvit under dekk. Det så pent ut. Flere av guttene fulgte eksempelet. En mann malte himmelen og stjerner i taket. Så ble det lørdags inspeksjon av kapten Asmund. Han spurte om det var hetebølge i akterskipet. Han syntes vi var blitt steike gærne. Vel, han hadde kanskje rett i det--?

Temperatur begynte å stige til 40 grader. Også sjøvanns temperaturen var høy. Ikke tale om å ta en kald dusj. Blå himmel og speilblank overflate i Stillehavet. Så plutselig en dag fikk vi oppslag i messe att vi skulle til Honolulu. Herregud, det var noget att se fram til! Chieffen hadde checket ferskvanns beholdning i tankene. Den rakk ikke til å krysse Stillehavet uten å fylle opp. Snille chieffen. Skal si att det ble liv i skuten! Finne fram landgangsklær. Pusse sko etc,etc. Fantasien begynte å spille opp. Visioner av ompaorkester på kaien. Hula jenter med bare blomsterkrans på kroppen. Ikke mer! Det skjer ikke hverdag att enn stor norsk tankbåt avlegger visit på Hawaii. Pengeliste ble send opp til gnisten. Ankomst Honolulu 18 Juni tidlig om morgenen. Vente på agenten og finanser. Han viste seg ganske fort og 10 minutter senere et oppslag i messen: *Ingen landgang.*

Hos tannlegen

Det var 2 gutter som gikk midskips og forlangte besøk hos tannlege. De hadde tannpine. To politi biler hold vakt på kaien. Gnisten, disse 2 gutter og agenten kjørte litt senere inn til byen, ledsaget av en av disse politi biler. Nogen minutter etter avgang skulle de på toalettet. Ønsket å stoppe utenfor en restaurant. Det ble det ikke noget av. Litt senere ønsket de å kjøpe noen postkort for "hjemmefronten". Ikke tale om! Ved ankomst tannlege var tannpinen forsvunnet--. De nektet å gå inn til tannlegen! Først fikk de kjeft av gnisten. Så var det en tur til agenten og politet. Til sist fikk de kjeft av kapteinen. Men de kunne skryte i messen. De hadde vært i Honolulu!

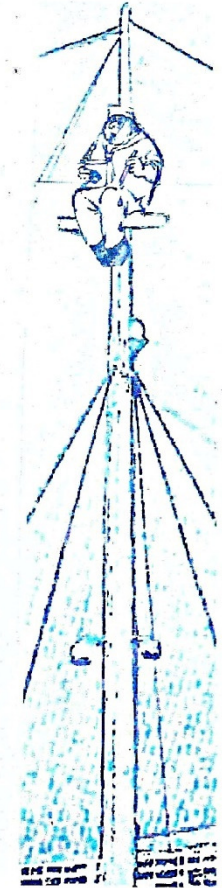
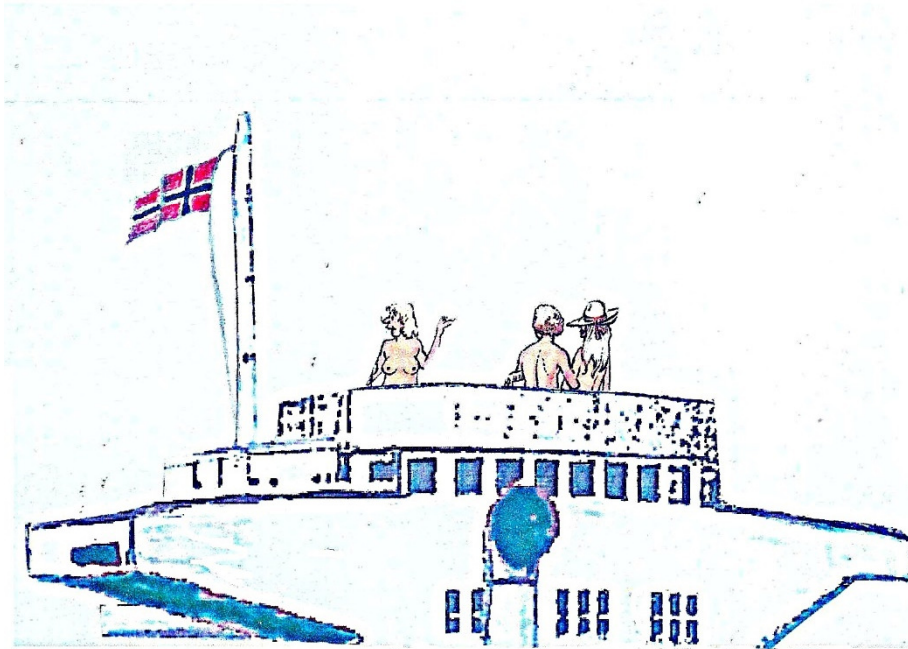
Vel, vi kunne se rett inn til byen. Mye liv i gatene. Mange drosjer, cafeer og teater--. Ompa orkester hadde vi ikke sett. Ikke hula jenter heller. Men det kommer antagelig av at vi hadde full oljelast. Bunkring foregikk til klokke 8 om aftenen. Fikk noen ferske grønnsaker ombord. Det eneste positive denne dagen. Avgang satt til klokken 9. Vi laget enn avtale. I neste krig skulle vi ødelegge alt som disse japser hadde glemt 7 Decemer 1941! Men, skipet skal videre.

Ompa orkester hadde vi ikke sett. Ikke hula jenter heller. Good Bye!

Så, hvor langt er jeg kommet nå ? Å ja, vi er på vei til Pulau Sambo. Hadde nesten glemt det. Avgang paradiset Hawaii. Opp til neste eventyr! Og det varte ikke lenge. Med meg i hovedrollen denne gang. Denne Doxford brukte 24 tonn diesel i døgnet. Vi hadde to dagtanker på 25 tonn i hver i maskinrommet. Det var min jobb å skifte tank på nattevakten min. Hva skjedde? Kvarten fikk ordre å peile bunntanker. Peilerør fantes i forkanten av hovedmotor. Han gikk igang med peilesnøre og jeg skrev i maskinkladden. Så ringte det i telefon. Midt på natten og langt ut i Stillehavet. Hvad er i veien?. Styrmann spurte hvorfor vi stoppet hovedmotor. Jeg har skrevet det før. Denne Doxford var absolutt lydløs! Vi har ikke lagt merke til noenting. Jeg ladde glemt å bytte dagtank! Vel vi kunne være glad for at ikke dette skjedde i Panamakanalen!

Heldigvis så gikk motoren på vanlig diesel, istedenfor tungolje. Fikk motoren igang igjen med det samme. Men jeg fikk noen kommentarer i messen, selvfølgelig: "hva slags maskinfolk finns på fartøyer idag?!" Likedan med kvarten. Han fikk også noen slengbemerkinger. Men det var bare for moro. Et morsomt intermesso. Og neste intermesso fikk vi nogen døgn senere. Damene ombord syntes at det var bedre å bli brun over hele kroppen. Så de spurte Båsen om han kunne spenne seilduk rundt rekkverket på styrehuset? No problems! Dagen etter spurte en av matrosene (en som aldri har fått medalje for arbeidsinsatsen) om han skulle male formasten. Han syntes det var kjølere høyt opp luften. Ha-ha.

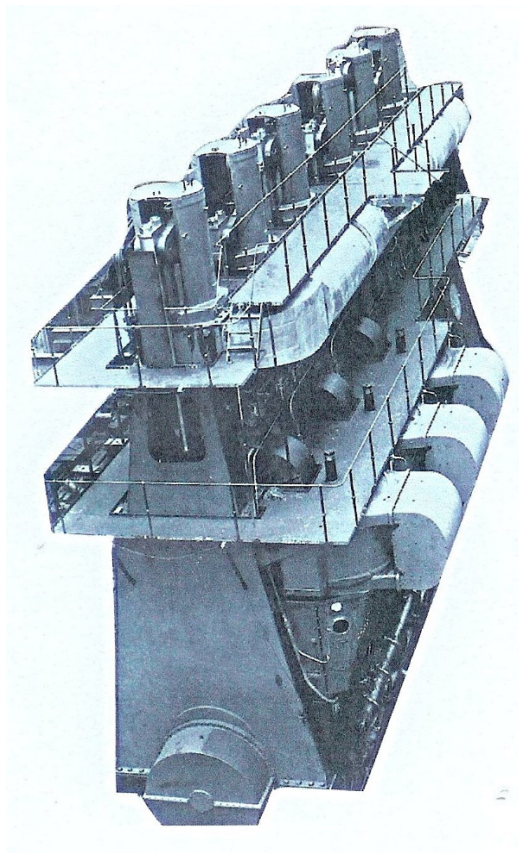
Vi fortsetter reisen til, ja til hvad? Har studert atlasen mitt. Prøvde å følge med ruten til skipet. Men det er vanskelig når enn bare ser vann. Hadde søkt tilflukt på båtdekket for lenge siden. Så på solnedgang fra babordsiden og soloppgang fra styrbord siden av skipet. En kopp kaffe innenfor rekkevidden. Og satte igang fantasien. Denne solnedgang varer bare 15 minutter. Ventet bare å høre et fssssss. At den skulle tine som en isbit. Men jagggu f--- kom den tilbake igjen på nytt hver dag. En ny varm dag begynte på nytt.

Spurte meg selv: "hvad gjør du her?".

En morgen kom det et palmetre, komplett med greiner, flytende forbi. Lurte på hvor den kom fra, og hvor den skulle hen. Nogen minutter senere var den ute av synet. Stillehavet var stille igjen. What,s in a name.Melanesia, Micronesia and Polynesia. Har ikke sett noget av det. Bataan, Truk og Bikini fantes bare på side 78 i atlasen mitt. Styrmenn på **MAJORIAN** var antagelig redde for pirater eller sandbank. Men vi kom da fram til slutt, 10 Juli klokken 6 om morgenen. 40 døgn etter avgang Venezuela, ankomst Pulau Sambo, en indonesisk øy med Singapore valuta. To slepebåter slengte oss til kai. Her har du **MAJORIAN**. To slanger til manifold og ordre til pumpemann, sett igang,. Samme ordre fikk vi maskinfolk.

Vel, jeg vil ikke at denne fortellingen blir kjedelig. Chieften som titter på skorsten og gransker diagrammer. Det har jeg skrevet om før. Så fram med slegge, nøkler og hele shiten igjen. En tredjedel av hovedmotoren skulle hugges, rettere sagt gjøres rent. Fire stempler ut av de to sylindere. Halleluja!

*When the sea is calm and your watch is done
And at least you are topside
To drink the air that fresh and fair
And soak it though your hide.*

*With the vessel cutting right along
You can sit on deck with ease
And read a book: or sit and look
Or sit and shoot the breeze*

*Til the watch is called and that means you
So you drop what's on your mind
And you dread it so but you go below
To another long hot grind*

*To see our engines functionals
we open up a door
We find more cranks and crossheads
than we've ever seen before*

*And then we pull the pistons out
to calibrate the bore
And here for us to work on there
are piston rings galore*

Stakkars Jan, og kompissene selvfølgelig. Det gikk bra til å begynne med. Men vi ble fort klar over at det ikke ble landlov denne gang heller---. Så det gikk ut over moralen. Femti grader i maskin og rett under ekvator. Det ble et helvetes rot i maskinrommet. Stempelfjærene hadde brent seg fast i stemplene. Måtte banke dem ut ved hjelp av skruvjern og hammer. Det ble ikke noe fart på denne jobben. Klokken 12, middag. En av guttene foreslo å ta et bad. Svømme litt. God ide. To mann gikk igang med å løsgjøre tauleideren under livbåten. Vi, 5 eller 6 mann gikk ned og skiftet til badebukse. Da vi kom opp igjen ropte byssegutten: "Vent på meg! Skal bare tømme søppelpøsen min!".

Og han hev matvarer og shit rett overbord. Det som skjedde de neste minutter har jeg aldri glemt! Vi hørte et forferdelig spetakkel nede på overflaten. Fem eller seks kjempehaier sloss på liv og død om restene av middagsmaten vår. Vi kunne ikke flytte oss. Stod bare å så på skuespillet. Trodde jeg hørte et maskingevær, men det var bare mine tenner. Etter noen minutter kom vi til hektene og begynte å kaste ned alt vi kom over. Tomme bokser og flasker. Fant noen bolter og flenser på poopen. Slengte dem rett opp i kjeften på disse

beistene. De forsvant etter enn stund. Da først ble vi klar over hvad vi hadde vært med på. Var glad for å gå tilbake til maskinrommet igjen. Der var vi trygge. Klokken ble tre og kaffe tid.

En smører ble kalt opp til gnisten for å gi noen opplysninger. Han løp til midskipet med sigaretten i munnen, rett i armene til kapteinen! Hvad som ble sagt til ham har vi aldri fått greie på.

Det gikk ikke an å snakke med ham på flere døgn. Hva var det i veien med maskinmannskapet på **MAJORIAN**?. Min mening?.Chiefen skulle ha sagt til oss: "Jeg kan da for F--- ikke stoppe skuta mitt i Stillehavet og begynner med stempel sjau!?".Vi var klar over det også. Men, et par kasser øl på benken i verkstedet hadde fått opp humøret og arbeidslysten. Dessverre er det myndighetene i Norge som passer på velferden og helse til sjøfolk. De har ikke peiling på hvad som foregår på **MAJORIAN** i Singapore. 60 døgn i sjøen, uten landlov. Ikke noe å drikke på. Dette skjedde bare i seilskute tiden. Det er ikke rettferdig at halvparten av mannskapet går på land etter vanlig arbeidstid og de som blir igjen, sliter seg i hjel! Men la meg fortsette fortellingen. Skipet skal videre.

Pulau Sambo

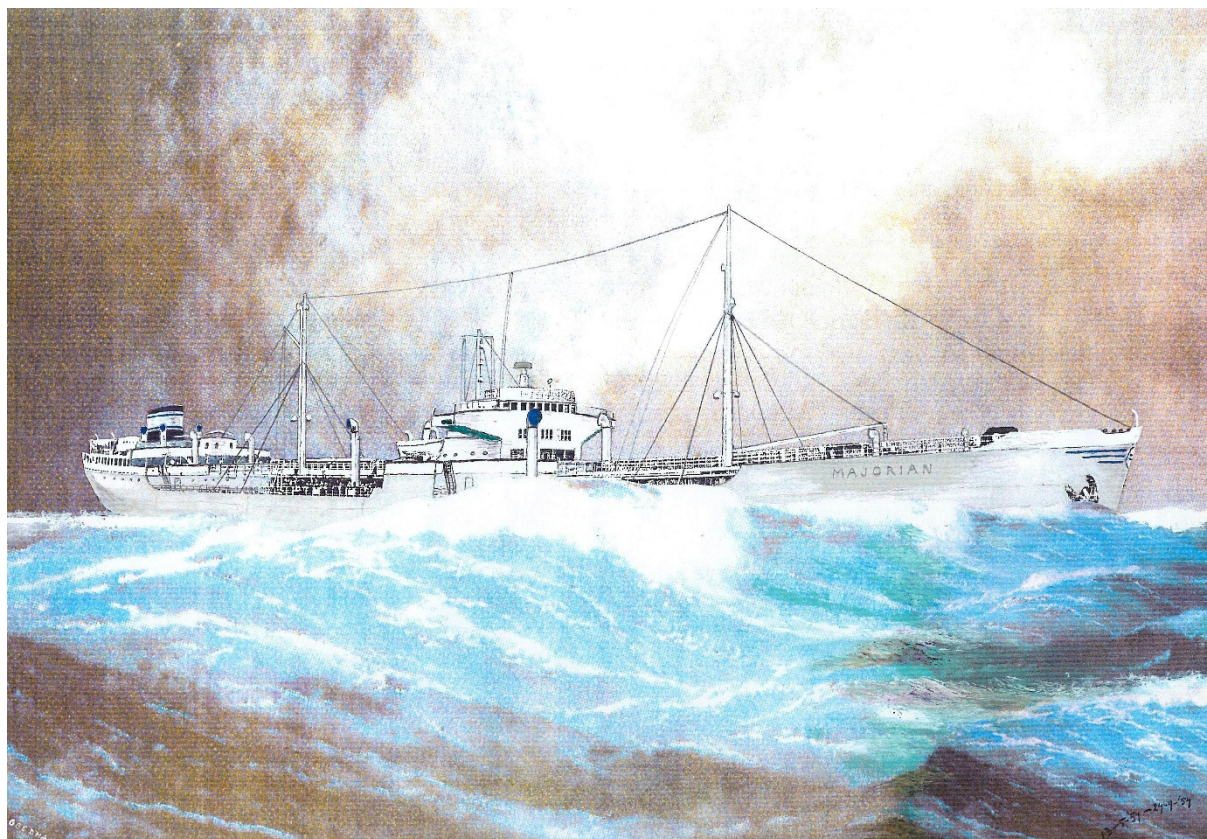
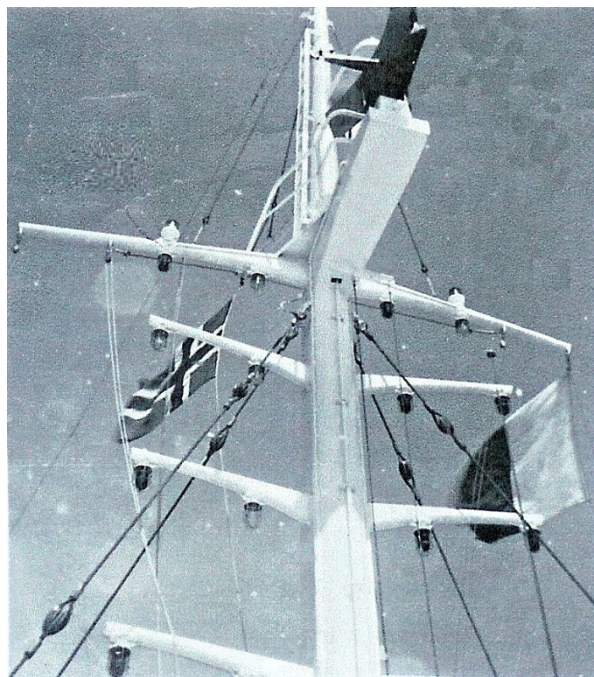
Vi var ferdige med jobben til frokost neste dag. Hørte deksfolk skryte igjen om sine eventyr! Vi ba dem holde kjeft. **MAJORIAN** var også ferdig med lossingen. Bare ballast igjen. Har kjøpt teservise for mine penger. Tatt avskjed fra Pulau Sambo, en eksotisk øy. Har ikke sett noe av det. Tilbake gjennom Malakka stredet. Noe av de flotteste området på jordkloden. Har ikke sett på naturen denne gang. Ikke på fartøy som gikk forbi heller. Til h..... med alt som hadde med sjøen å gjøre! Vi var deppa og uten interesse for hva som skjedde rundt omkring oss.

Opp til det neste store hav. Det Indiske Hav denne gang. Bestemmelsesstedet?. Mena al Ahmadi. Sheik country. Forsøkte å få liv i radioen min. Det ble bare meget bråk. Imamer og Ayatolaer som skriker i høyttalere. Først Bangladesh, så India, Pakistan og Ceylon. Vi begynte å nærme oss Hormuz Stredet. Så enn natt opplevde jeg noen rart! Var ikke klar over hva som hendte. Syntes det ble kjølig i lugaren min. Tok i sengetøy for å dekke meg til. Så våknet jeg og løp til ventilen. Og tro meg, disse vindfangere begynte endelig å fungere! Svak bris utenfor, og små bølger. For ett syn. Disse bølgene ble større og større for hver dag som gikk, og i Hormuz Stredet var det stiv kuling. Kan si at det ble rene

metamorfose på skipet. Vi kom til live igjen. Begynte å snakke igjen med hverandre. Så på skip som gikk forbi. Rene fornøyelse å ta en spasertur på dekk, og se på flagget høyt opp i masten. Kortsagt, sjømann er et bra yrke. Sjøkvinne også, for den saks skyld. Ha-ha.

Da vi nærmet oss kaien ved Mena letet vi etter franske eller italienske flagg. Disse sjøfolk drikker vin døgnet rundt. Men uten hell. Ingen business. Nå fikk vi beskjed hvor neste oljelast skulle hen. Det ble Rotterdam. Kunne ikke ha vært bedre! Vel, å laste går fort i Mena. Det ble en behaglig tur gjennom Rødehavet og Middelhavet. Ved Portugal kysten fikk vi sjøer over hele skipet. Vasket bort den tropeluften og får noe frisk luft i innredningen også. Men nå fikk jeg diskusjon med kompissen min, Kvarten. Han gikk ut ifra at jeg skulle mønstre av. Han var ikke begeistret for å få ny man på vakten sin. Jeg hadde ikke bestemt meg ennå. Men vi fikk oppslag i messen at etter utlossing i Pernis skulle vi til verkstedet i Schiedam for en 10 døgns periode. Spurte chieften om jeg kunne få fri. No problem. Snille chieften. Og glade kvarten! Vi var jo ett fint team på 12 - 4 vakten.

Ankomst Rotterdam 22 August. Et hyggelig gjensyn med familien. Måtte fortelle dem om alle disse eksotiske havner jeg hadde vært innom. Holdt på i 4

døgn med fest for familie og venner hjemme. De neste 3 døgn spanderte jeg med kompisser fra **MAJORIAN** på sjapper i og rundt Schiedam. Og Trianon Bar i nærheten av verkstedet. Hver gang folk spurte: "hvor kommer dere ifra? Ropte vi tilbake: Honolulu! Tross at vi ikke hadde mer en et frimerke som bevis! Men etter 8 døgn ble jeg lei hele greia og gikk opp til kaptenen for att si opp kontrakten min. Dessverre, for sent! Umulig for ham å få ny mann på så kort varsel. Vel, ikke meget å gjøre med det. Skuten skulle ta en tur igjen til Mena og tilbake til Rotterdam. Så ingen vits å mønstre av. Det ble en fin tur fram og tilbake til Rotterdam. Avmønstring 19 Oktober fra ett fint fartøy og mannskap